

Wunderbaum geeft levenbrengende kus aan de clown

Theater In 'The Clowns Convention' van Acteursgroep Wunderbaum en Theaterhaus Jena passeren alle vastgeroeste denkbeelden over clowns, maar ze worden opgeschud en van een nieuwe glans voorzien in een parade van prachtige acts.

Ron Rijghard

1 september 2021 • Leestijd 2 minuten

Leeslijst

'The Clowns Convention' van Wunderbaum.

Foto Fred DeBrock

Dit is geen grappig verhaal, zegt de kleine, oude clown, die als eerste opkomt in *The Clowns Convention* van Wunderbaum. Of zoals het met zwaar Duits accent eigenlijk klinkt: „Dit izze keen krappike velaal.” Zij vertelt over het effect van het opzetten van een rode neus bij haar vader en moeder. Haar vader werd er „vol van leven” door. „Hij bestond door de neus.” Haar hele leven heeft ze geprobeerd te spelen als haar vader.

Theater

The Clowns Convention, door Wunderbaum en Theaterhaus Jena. Gezien: 29/9, Theater De Mythe, Goes ihkv Zeeland Nazomer festival. Tournee: t/m 8 dec. Info: wunderbaum.nl

Het is een schitterende act van Marleen Scholten (wit geschminkt, schuifelend op haar knieën, jurk erover) over clown zijn; de clown die de „menselijke conditie van een kind” uitbeeldt: verwonderd, naïef, geplaagd door de hardheid van het leven. Dus voel geen weerzin als je een clown ziet, houdt ze het publiek voor: „De clown, dat ben jij.”

Waarna Wunderbaum die klassieke bestaansreden voor de kunst, de wereld een spiegel voorhouden, magnifiek uitwerkt. Alle vastgeroeste denkbeelden over clowns passeren in de circuspiste, maar ze worden opgeschud en van een nieuwe glans voorzien in een parade van prachtige acts: hun opzichtige onhandigheid, hun door witte schmink en rode neus gemaskeerde droefheid, hun levenslust tegen de klippen op - die ook de onze is.

Hoe schrijf je een goed verhaal

Leer hoe je, stap voor stap, een goed verhaal schrijft van schrijver en NRC-redacteur Peter Zantigh.

Ontdek hier

Advertentie

Ontsnapte beer

Heerlijk fantasievol is de eerste act, waarin een beer ontsnapt en er een gevecht ontstaat. De beer is niet meer dan een spotje, een plas licht op de vloer en toch leeft de beer, groot en dreigend. Daarna voert Wine Dierickx (flapschoenen, appelhangwangen) haar „beroemde” truc met loden bal „voor het eerst” op, temerig, nerveus. Waarna ze een afwijking vertoont die haar zowel totaal kierewiet als superaandoenlijk maakt. In een paar minuten toont Dierickx de diepte van de eenzaamheid van deze figuur.

Zo gaat de show verder: een clown worstelt met ladder, met fles, met spijkerbed; steeds inventief, geestig en/of pijnlijk. De voortgang wordt geregeld door een diabolische spreekstalmeester (Matijs Jansen) met robotstem, die een grimmig, superieur tegenwicht is voor de clowns, geknakte zielen met getroubleerde levens. Met steeds een hoofdrol voor Joost Maaskant, ook als clown geschminkt, die vanaf de zijkant razendknap muziek en geluidseffecten bij de optredens tovert, van knallen en piepjes tot fluwelen trompet.

Lees ook

Interview met Wine Dierickx: „Ik ben blij dat ik zoveel in het theater kwijt kan”

Een paar keer wijkt het rode gordijn voor een blik achter de schermen. Dan is er ruimte voor frustratie en kritiek, en wordt er gediscussieerd over de aard en betekenis van de lach. Wat zoeken we, wat wil het publiek? De voorstelling is het antwoord.

Piemelneus

De dubbelzinnigheid en ironische distantie die Wunderbaum eigen is, is ook hier voelbaar. Maar die mix van spot, mededogen en bewondering werkt in *The Clowns Convention* optimaal, omdat de liefde voor de clown, zijn humor en zijn menselijkheid zo warm en oprecht voelt. Veel beter bijvoorbeeld dan bij een vergelijkbare voorstelling als die over passagiers van cruiseschepen (*Superleuk, maar voortaan zonder mij*, 2017), waar de meewarigheid het ruim won van de omhelzing.

De enige act die uit de toon valt, qua vorm en inhoud, is de stand-up met onbeholpen publieksparticipatie door de clown met piemelneus en hoge schouders (Maartje Remmers), die tot dan toe alleen wat prettig mopperde in terzijdes. De onomwonden ambitie om grappig te willen zijn, wat meestal niet lukt, botst met de zelfspot en de tragiek van de andere clowns. De act onderstreept vooral dat een clown geen humorist van het woord is, maar een beeldend artiest.

Die essentie wordt samengebald in een weergaloze, hilarische slotact van de hele groep rond de vrouw met jurk, vol maffe visuele vondsten en luidruchtige, ontroerende malligheid. Zo rondt de *The Clowns Convention* fraai af, als een louterende liefdesbeet, een levenbrengende kus aan de clown, het circus, de humor en daarmee aan ons, het publiek. Gaat dat zien.

Een versie van dit artikel verscheen ook in [NRC in de ochtend \(archief\) van 2 september 2021](#).

Delen

Mail de redactie